

**Medyczna Szkoła Policealna nr 4
im. Prof. Edmunda Biernackiego w Warszawie**

**Normy zapewniające jakość kształcenia
w zawodach medycznych
oraz nadzór nad jakością**

Dokument powstał w wyniku realizacji w ramach Programu Leonardo da Vinci projektu nr PL/05/A/Exd/174479 pod tytułem "Mierzenie jakości w kształceniu zawodowym zgodnie z normami unijnymi".

Warszawa 2006

Normy zapewniające jakość kształcenia w zawodach medycznych oraz nadzór nad jakością usług

Dokument powstał w wyniku realizacji w ramach Programu Leonardo da Vinci projektu nr PL/05/A/Exd/174479 pod tytułem "Mierzenie jakości w kształceniu zawodowym zgodnie z normami unijnymi".

CELE

Celem projektu było porównanie umiejętności i kompetencji kształcenia w zawodach paramedycznych oraz poznanie europejskich standardów mierzenia jakości kształcenia i ewentualna modyfikacja dotychczas stosowanych norm.

Beneficjentami byli nauczyciele przedmiotów zawodowych dwuletniej policealnej szkoły medycznej, kształcącej w zawodach medycznych:

- ratownik medyczny,
- technik masażysta,
- technik elektroradiolog,
- technik analityki medycznej,
- technik fizjoterapii)

oraz osoby sprawujące nadzór.

Zamierzone cele były zrealizowane dzięki doświadczonemu partnerowi niemieckiemu. Z dyrektorem dr Norbertem Reemerem reprezentującym Aka Te - Technische Lehranstalt GmbH był wcześniej wspólnie realizowany projekt stażu Leonardo da Vinci dla ratowników medycznych (realizacja marzec 2005r).

REALIZACJA WYMIANY

W trakcie 2-tygodniowego pobytu w Berlinie w okresie 02.07-15.07.2006r. beneficjenci zapoznali się z:

- **organizacją systemu ochrony zdrowia w Niemczech**
- **modelami szkolenia w nielekarskich zawodach medycznych w tym poznanie zasad funkcjonowania metody PBL – nauczanie i uczenie się poprzez rozwiązywanie problemów**
- **europejskimi standardami w obrębie zawodów nielekarskich**

- koncepcjami zarządzania, które podnoszą jakość nauczania oferowanymi przez instytucje kształcenia zawodowego
- metodami i procedurami samooceny i samokontroli stosowanymi przez instytucje zajmujące się kształceniem w zawodach medycznych.

Wymiana doświadczeń była realizowana w formie:

- seminariów,
- dyskusji,
- warsztatów na terenie instytucji partnera oraz w szpitalach, szkołach medycznych, instytucjach zajmujących się ochroną zdrowia
- instytucjach zajmujących się opieką nad ludźmi niepełnosprawnymi działających w siedzibie Bundestagu.

Na podstawie obserwacji i uzyskanych informacji można stwierdzić, że w systemie kształcenia w zawodach paramedycznych polskim i niemieckim istnieją podobieństwa i różnice, wynikające z doświadczeń obu krajów, dostępności środków finansowych, współpracy z innymi krajami.

Ilustruje to poniższa tabela:

SŁUCHACZE

POLSKA	NIEMCY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nie musi posiadać matury ▪ Rozpoczęcie nauki powyżej 18 r.ż. ▪ Brak dotowania słuchaczy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nie musi posiadać matury ▪ Rozpoczęcie nauki poniżej 18 r.ż. ▪ Dotowanie słuchacza w postaci miesięcznej pensji w wysokości 600 Euro w I roku , 800Euro w II i III roku nauki

NAUCZYCIELE

POLSKA	NIEMCY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymagane posiadanie tytułu (licencjata, magistra, etc.) ▪ przygotowanie pedagogiczne ▪ realizacja stopnia awansu zawodowego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kwalifikacje zawodowe (na poziomie szkoły medycznej zawodowej, magistra) ▪ przygotowanie pedagogiczne

PRZEBIEG NAUCZANIA

POLSKA	NIEMCY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ czas trwania nauki: 2-2,5 roku ▪ rekrutacja: egzamin sprawnościowy, testy predyspozycyjne oraz z zakresu wiedzy, rozmowa kwalifikacyjna) ▪ uznanie kwalifikacji: <ul style="list-style-type: none"> ○ uzyskanie dyplomu tytułu zawodowego po pozytywnym zdaniu egzaminu z przygotowania zawodowego ○ 1 ocena wspólna z egzaminu teoretycznego, praktycznego ○ egzamin ma charakter wewnętrzny ○ od 2007 r. będzie obowiązywać egzamin zewnętrzny (teoretyczny i praktyczny) ▪ stosowane metody: <ul style="list-style-type: none"> ○ przedmiotowe realizowanie programu zatwierdzonego przez MEN ○ aktywizowanie słuchacza poprzez prowadzenie zajęć metodą warsztatową oraz w formie ćwiczeń ○ wiodąca rola nauczyciela (jako osoby wykładającej, przekazującej wiedzę teoretyczną oraz umiejętności praktyczne 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ czas trwania nauki: <ul style="list-style-type: none"> ○ 3 lata (pielęgniarstwo, inne zawody) ○ 1 –2 lata (strażak z kompetencjami ratownika medycznego: <ul style="list-style-type: none"> ✓ pomocnik oraz sanitariusz ✓ dalsze kształcenie – asystent ▪ rekrutacja: <ul style="list-style-type: none"> ○ test wiedzy i predyspozycji ○ uwzględnia się praktykę w szpitalu przed rozpoczęciem nauki w szkole ▪ uznanie kwalifikacji: <ul style="list-style-type: none"> ○ egzamin teoretyczny pisemny (egzamin o charakterze państwowym) ○ egzamin teoretyczny ustny i praktyczny mają charakter wewnętrzny ○ 3 pozytywne oceny na dyplomie ▪ stosowane metody: <ul style="list-style-type: none"> ○ PBL (Problem Based Learning) ○ Programy dostosowane do ww. systemu ○ Moduły mają charakter problemowy ○ Aktywizacja słuchacza do samokształcenia ○ Koordynująca rola nauczyciela

Z obserwacji można wysnuć wniosek, iż w systemie edukacji w Niemczech (dotyczących zakresu szkolenia zawodowego) punktem wyjścia jest praktyka kandydata i na jej podstawie ukierunkowanie szkolenia o charakterze problemowym (PBL- nauczanie poprzez rozwiązywanie problemów) realizowane w szkole oraz wspaniale wyposażonych placówkach .

W Polsce, w procesie kształcenia zwraca się uwagę na dwa aspekty: teoretyczny i praktyczny. Słuchacz uzyskuje w I roku kształcenia mocne podstawy teoretyczne (wiedzę i umiejętności z zakresu danej specjalności realizowane przede wszystkim na bazie dydaktycznej szkoły) następnie w II roku nauki praktyczne przygotowanie do zawodu w dobrze wyposażonych placówkach klinicznych.

Poznając strukturę funkcjonowania placówek kształcących kadrę medyczną oraz placówek ochrony zdrowia w Niemczech dało się zaobserwować wielki wpływ polityki, toczących się reform, walki o pieniądze oraz roli silnego lobby farmaceutycznego narzucającego kierunki działania i mającego charakter globalny (nie tylko w UE).

Na podstawie obserwacji i kontaktów bezpośrednich z przedstawicielami placówek edukacyjnych i medycznych Berlina oraz licznych dyskusji przeprowadzonych z berlińskimi nauczycielami zawodów medycznych należy stwierdzić, że Niemcy **pod pojęciem „normy“ uznają określony standard wymagań oraz wykonywanych usług wpływających na podniesienie jakości życia pacjenta.** Na jakość tę składa się wiele czynników, które realizowane są również w trakcie przygotowywania ucznia szkoły medycznej do zawodu. Wśród nich wyróżnia się:

- **Wiedzę i umiejętności praktyczne**
- **Kształtowanie sylwetki przyszłego pracownika medycznego, ze zwróceniem uwagi na postawę wobec pacjenta**
- **Motywacje do uczenia się przez całe życie**
- **Doskonalenie warsztatu pracy nauczycieli**
- **Możliwość zastosowania najnowszych technologii**
- **Podnoszenie indywidualnej odpowiedzialności ucznia za podjęte działania**

MIERZENIE JAKOŚCI

Placówki kształcenia zawodowego medycznego w swojej organizacji posiadają dział zajmujący się “zarządzaniem jakością”, współpracujący z instytucją zewnętrzną, pomagającą prowadzić mierzenie jakości. W zarządzaniu jakością kształcenia zawodowego ważne jest stosowanie jednolitych reguł dla wszystkich kierunków kształcenia w zakresie prowadzonej dokumentacji, przeprowadzanych ankiet itp. Ankiety są podstawowym narzędziem mierzenia jakości. Administrowanie szkołą prowadzone jest wybranym programem komputerowym. Szkoła prowadzi “wewnątrzszkolną księgę jakości” i ubiega się o certyfikat jakości ISO.

Cele główne i szczegółowe jakie szkoła formułuje w realizacji wizji szkoły są zgodne z przepisami prawa. Zarówno cele główne jak i szczegółowe tworzą nauczyciele w koordynacji z kierownictwem szkoły , przy czym szkoła korzysta z doradztwa Instytutu Zarządzania Jakością.

W trakcie wymiany doświadczeń beneficjenci poprzez możliwość prowadzenia dyskusji i zadawania pytań, warsztaty i spotkania z nauczycielami niemieckich medycznych szkół, mogli poznać i porównać metody nauczania i sposób realizacji programów nauczania, a także mieli możliwość ocenić bazę dydaktyczną placówek edukacyjnych oraz poznać wspaniałe wyposażenie szpitali jako miejsc, gdzie realizowana jest praktyczna nauka zawodu.

Poniżej zamieszczono kilka zdjęć przedstawiających bazę szkoleniową medycznych szkół.

Akad. Centrum Szkoleniowe Charite

Szkoła med. przy Czerwonym Krzyżu

Centrum szkoleniowe Charite

Szpital urazowy w Berlinie

Rehabilitacja ręki

Porównując system mierzenia jakości kształcenia zawodowego stosowany w Niemczech z tym jaki aktualnie stosujemy w Polsce, należy stwierdzić, że istnieje duże podobieństwo w zakresie budowania celów i wizji szkoły. Natomiast drogi ich realizacji są odmienne.

W szkole niemieckiej podobnie jak w polskiej cele szczegółowe tworzą indywidualnie do swoich potrzeb nauczyciele w zgodzie z celami głównymi.

Nadzór nad realizacją celów szkoła prowadzi poprzez tworzenie narzędzi pomiaru przede wszystkim ankiet przeprowadzanych wśród uczniów na wstępie i po każdym module. System samokontroli prowadzony przez szkołę pozwala na weryfikację treści nauczania oraz wprowadzanie twórczych zmian. Jednym z nadrzędnych celów prowadzących do poprawy jakości nauczania to pobudzanie ambicji i chęci uczniów do nauki. Szkoła niemiecka stara się osiągnąć go wprowadzając metodę nauczania PBL (Problem Based Learning) - nauczanie i uczenie się przez rozwiązywanie problemów, które uwzględnia korelacje treści nauczania z różnych dziedzin nauk medycznych niezbędnych do rozwiązania danego problemu. Główny nacisk położony jest na samokształcenie. Uczeń samodzielnie korzysta z biblioteki, internetu, własnych doświadczeń, wykładów i konsultacji z nauczycielami rozwiązując problem w grupie pod kierunkiem nauczyciela, który na bieżąco weryfikuje działania uczniów. Ten system nauczania jest dopiero wprowadzony w Niemczech od 2 lat, dlatego brak jeszcze wyników ewaluacji 3 letniego cyklu nauczania. Czastkowe egzaminy przeprowadzane w trakcie wskazują, że to zwiększa efekty kształcenia i jakość nauczania.

W sytuacji nie zakończonej ewaluacji procesu nauczania z zastosowaniem metody PBL w Niemczech trudno dokładnie określić w jakim stopniu wpływa ta metoda na podnoszenie jakości kształcenia. Wydaje się, że jest to duży wpływ.

Wstępne badania niemieckich nauczycieli sugerują, że system ten jest lepszy gdyż uczy jak poradzić sobie w każdej nieprzewidywalnej sytuacji, uczy dużej samodzielności, odpowiedzialności i wdraża do ciągłego samokształcenia (uczenia się przez całe życie).

Bardzo ważnym doświadczeniem było poznanie w praktyce jak funkcjonuje nauczanie z zastosowaniem metody PBL. Zadania wykorzystywane w metodzie PBL nawiązują do rzeczywistości, z którą studium zetknie się w przyszłym zawodzie. PBL nadaje uczeniu się głębszy sens i rozwija umiejętność samodzielnego kształcenia się i pełniejszego wykorzystania zdobytych wiadomości w praktyce.

Poznanie podstawowych zasad PBL i związanego z nim sposobu pracy wpłynie na zweryfikowanie przez beneficjentów ich form i sposobów nauczania.

Poniżej przedstawione są główne założenia tej metody.

Nauczanie i uczenie się poprzez rozwiązywanie problemów

Problem Based Learning (PBL)

Nauczanie i uczenie się poprzez rozwiązywanie problemów to metoda kształcenia jaką stosuje się w krajach europejskich stosunkowo od niedawna Niemieckie szkoły i uczelnie również ją wprowadzają.

Problemy, sytuacje, czy inne zadania wykorzystywane w metodzie PBL nawiązują do rzeczywistości, z którą studium zetknie się w przyszłym zawodzie.

PBL rozwija umiejętności pełniejszego wykorzystania zdobytych wiadomości w praktyce. Przywiązuje się szczególną wagę do kształcenia umiejętności samodzielnego uczenia się. Każdy kierunek kształcenia posiada sformułowane cele ogólne i szczegółowe oraz przystosowane do nich pogramy nauczania. Poszczególne etapy i semestry studiów stanowią najczęściej odrębne całości. Semestry dzielą się zazwyczaj na różnej długości jednostki tematyczne. Każdy semestr posiada cele określające zakres niezbędnej do opanowania wiedzy.

Program nauczania danego semestru obejmuje określone problemy, które w czasie edukacji studiujący musi rozwiązać korzystając z dostępnych środków i form (biblioteka, internet, wykłady z różnych dziedzin, konsultacje, seminaria, ćwiczenia oraz oczywiście zajęcia praktyczne). Nie ma typowego podziału na przedmioty. Jest problem, którego rozwiązanie wymaga sięgnięcia do wiedzy z różnych dziedzin. Problem ten należy rozwiązać w określonym czasie (np. program szkolny może przewidzieć 60 godzin na rozwiązanie danego problemu, będą w tym różnego typu działania: seminaria, wykłady , zajęcia praktyczne itp.) Każdy student samodzielnie nadaje sobie tempo pracy i dysponuje czasem w zależności od swoich potrzeb. Poza pracą w grupach i indywidualnym uczeniem się oferuje się studentom inne metody nauczania - wykłady, seminaria, konwersatoria, ćwiczenia, praktykę i studia w terenie. W razie potrzeby studenci mogą się spotkać ze specjalistami z różnych dziedzin, którzy służą pomocą w wyjaśnianiu dyskusyjnych kwestii. Do dyspozycji studiujących są też: literatura, czasopisma, pomoce techniczne i audiowizualne.

Główna odpowiedzialność za rezultaty studiów spoczywa na uczących się.

Podstawową formą dydaktyczną jest jednak praca w grupach pod nadzorem nauczyciela prowadzącego (opiekuna). Grupa spotyka się regularnie i wspólnie pracuje nad rozwiązywaniem problemów. Praca w grupie ułatwia przyswajanie wiadomości i umiejętności oraz wpływa na rozwijanie umiejętności współpracy .

Praca w grupie stanowi nie tylko podstawę PBL – jest "motorem napędowym" dla członków grupy. W grupie wyjaśnia się i rozwiązuje problemy. Na forum grupy studiujący ustalają zakres wiadomości do opanowania oraz dyskutują, w jaki sposób i gdzie można zebrać dane. Na następnym spotkaniu członkowie grupy podejmują ponownie główny problem - tym razem w celu wykorzystania zdobytych podczas samodzielnych studiów wiadomości, porównania ich i poddania krytycznej ocenie. Ocenia się zarówno wiedzę jak i jej źródła.

Podstawowe elementy problemowego uczenia się:

- punkty wyjściowe nawiązujące do realiów
- praca nad rozwiązywaniem problemu
- kształcenie umiejętności samodzielnego uczenia się
- praca w grupach podstawowych

Wyżej wymienione elementy zapoczątkowują różne procesy, które się jednak ściśle ze sobą splatają i warunkują.

Praca nad rozwiązywaniem problemu

Postawa otwartości i dociekliwości, a także umiejętność formułowania problemów stanowią istotę studiów. Wykazując taką postawę, studium jest elastyczny, świadomy i systematyczny sposób poznaje i opracowuje intelektualnie i emocjonalnie sytuacje, z którymi zetknie się w przyszłym zawodzie. Rozwiązywanie problemów w trakcie studiów spełnia dwie podstawowe funkcje.

- Studium nabiera wprawy w rozwiązywaniu problemów, a zatem rozwija i doskonali umiejętności niezbędne w przyszłym zawodzie.
- Studium uczy się poprzez rozwiązywanie problemów. Gromadzi dane i przyswaja sobie wiadomości, aby móc wyjaśnić, zrozumieć i ewentualnie rozwiązać problem. Praca nad rozwiązywaniem problemu umożliwia zastosowanie wiedzy w konkretnych sytuacjach i ujęcie jej w szerszym kontekście

Proces profesjonalnego rozwiązywania problemu może składać się z następujących etapów:

- "zauważenie problemu"
- zdefiniowanie i zanalizowanie problemu
- poszukiwanie pomysłów rozwiązań i wyjaśnień
- ocena konsekwencji poszczególnych rozwiązań/wyjaśnień
- wybór jednego rozwiązania, plan postępowania
- zastosowanie i wykonanie planu
- ocena rezultatów, rozwiązanie

Powyższy opis stanowi "gotowy" proces, którego praktyczne zastosowanie w różnych sytuacjach wymaga sporej wiedzy i niemałego doświadczenia. Praca nad rozwiązywaniem problemów w trakcie nauki w szkole nie jest prowadzona przede wszystkim z myślą o kompletnych rozwiązaniach. Rozwiązywanie problemu ma uświadomić studium czego potrzebują się nauczyć. W trakcie pracy studium oceniają stopień zrozumienia i opanowania wiadomości oraz sprawność w wykonywaniu wyćwiczonych uprzednio czynności.

Uczniowie pracując w podobny do przedstawionego wyżej sposobu dokonują na każdym etapie samooceny stanu aktualnej wiedzy i określają potrzeby związane z uczeniem się. Im większy zasób wiedzy i umiejętności, tym lepsze i bardziej kompletne rezultaty pracy. Większy zasób wiedzy umożliwia więcej alternatywnych rozwiązań, ale uwidacznia również złożoność problemu. Proces uczenia się można również postrzegać jako sięganie do źródeł wiedzy w celu sprawdzenia, czy własne przypuszczenia/hipotezy odpowiadają prawdzie, czy też nie.

Nieemożliwe jest przyswojenie sobie w czasie studiów całej wiedzy potrzebnej w różnych sytuacjach zawodowych. Nauka wzbogaca się o nowe fakty. Raz nabyta wiedza traci swoją aktualność. Niezbędne jest zatem zrozumienie w trakcie studiów potrzeby ciągłego samokształcenia.

Aby w pełni ponosić odpowiedzialność za proces uczenia się studiujący musi posiadać umiejętność oceny wiedzy. Musi potrafić odpowiedzieć sobie na pytanie "Jakiego typu wiedzy potrzebuję w tej konkretnej sytuacji?" Następnym krokiem to ocena już zdobytych wiadomości i uświadomienie sobie braków. Rozwiązywanie problemów podczas studiów pobudza studiujących do doskonalenia umiejętności takiej oceny. W trakcie studiów uczący się ma do czynienia z problemami i sytuacjami nawiązującymi do realiów zawodowych. W toku rozwiązywania problemów studiujący zajmuje konkretne stanowisko wobec wymaganej wiedzy, wobec już utrwalonych wiadomości i wobec dalszego kształcenia się.

Podstawą w procesie uczenia się jest zatem uświadomienie sobie potrzeb związanych z uczeniem się. W pracy na własną rękę studiujący doskonali technikę skutecznego uczenia się. "Jaka metoda uczenia się odpowiada mi najbardziej? W jaki sposób najefektywniej utrwalam wiedzę? Czytając, słuchając, dyskutując, oglądając filmy, szkicując, robiąc notatki, konstruując modele, ćwicząc praktycznie? W jaki sposób skonstruować plan pracy, aby optymalnie wykorzystać czas?"

Skuteczność uczenia się zależy w dużej mierze od wiedzy na temat dostępnych źródeł wiedzy. Oznacza to m.in. opanowanie tradycyjnych i zautomatyzowanych systemów wyszukiwania danych dostępnych w bibliotekach oraz biegłość w wykorzystywaniu różnych organizacji i władz jako ewentualnych źródeł informacji. Równie ważna jest skuteczność wykorzystania źródeł. Trzeba wiedzieć czego się szuka. Trzeba umieć porządkować dane, umieć je usystematyzować, podsumować i poddać krytycznej ocenie. Oprócz tego niezbędne jest zdobycie sprawności w porozumiewaniu się z ludźmi, w przeprowadzaniu wywiadów i obserwacji.

Jednym z etapów uczenia się sprawiającym trudność jest samoocena i samokontrola. "Czy mam wystarczająco dużo wiadomości? Czy rozumiem to, czego się nauczyłem?" Pomocne w odpowiedzi na te pytania będą także i tutaj opracowywane w trakcie studiów zagadnienia i problemy. Wykorzystując świeżo nabyte wiadomości w pracy na rozwiązywaniu problemu studiujący jest w stanie zorientować się, na ile te wiadomości zrozumiał i utrwalił, a co jeszcze musi uzupełnić. Pomocą w samoocenie mogą również służyć programy studiów z wytyczonymi w nich celami do realizacji, a także grupa podstawowa z opiekunem.

Doskonalenie umiejętności samodzielnego uczenia się wymaga postawy krytycyzmu. Oznacza to nieustanne krytyczne spojrzenie na swoje potrzeby związane z uczeniem się, na sposób studiowania, na proces dojrzewania i dorastania do roli zawodowej. Studiujący odpowiada sam za przyswajanie sobie wiedzy, ale dzięki odpowiedniemu ułożeniu studiów jest ciągle wspierany i zachęcany do wytrwałości w kontynuowaniu nauki.

Praca w grupie podstawowej

Pracując w grupie studiujący realizują następujące cele:

- motywują się wzajemnie „do pracy, pomagają sobie w opracowywaniu problemu i w ocenianiu wiedzy
- przygotowują się do pracy zespołowej w przyszłym zawodzie
- utrzymując interakcję z grupą przyczyniają się do rozwoju własnej osobowości

Związek między rozwiązywaniem problemu, samodzielnym uczeniem się a pracą w grupie

Podstawowe elementy PBL - rozwiązywanie problemu, samodzielne uczenie się i praca w grupie ściśle się ze sobą splatają i warunkują. Czasami trudno zauważyć chwilową dominację jednego z procesów. Łatwo jest utożsamić problemy pacjenta (z przypadku/punktu wyjściowego) ze swoimi potrzebami związanymi z uczeniem się.

Refleksja nad związkiem i wzajemnym oddziaływaniem na siebie tych procesów jest podstawą do umiejętności pełnego korzystania z nich - razem lub z każdego oddzielnie. Praca w grupie stanowi integralny element obu procesów. Praca w grupie umożliwia jednostce odniesienie własnych wyobrażeń, myśli i wiadomości "do wyobrażeń, myśli i wiadomości innych ludzi. Członkowie grupy oddziałują wzajemnie na siebie - zarówno na płaszczyźnie intelektualnej jak i emocjonalnej.

Motorem rozwoju wszystkich trzech procesów jest ocenianie, tzn. poddawanie krytycznej kontroli i ocenie. Ocenianie pomaga studentowi odpowiednio ukierunkować proces uczenia się. Ułatwia mu samopoznanie i kształcenia umiejętności samooceny.

Ocenie powinny być poddane zarówno przebieg jak i treść procesów. W zależności od potrzeb student koncentruje się bowiem na różnych elementach w procesie uczenia się. Na pewnym etapie centralne będzie rozwiązywanie problemu i przykładowo, ocena sposobu formułowania i analizowania problemu. Innym razem najważniejsza okaże się refleksja nad sposobem wykorzystania źródeł wiedzy i ocena samych źródeł wykorzystanych w procesie samodzielnego uczenia się. W procesie grupowym istotne może być zwrócenie uwagi na czynniki sprzyjające tworzeniu odpowiedniego klimatu do nauki w grupie.

Nauczanie i uczenie się poprzez rozwiązywanie problemów – podsumowanie

Ogólna charakterystyka metody

1. Uczenie się przeważa nad nauczaniem.
2. Skoncentrowanie na studenta bardziej niż na nauczyciela.
3. Dominuje analizowanie problemu nad przekazywaniem wiedzy.
4. Przeważa nauczanie w małych grupach a nie w dużych klasach.
5. Uczenie się głównie obejmuje wiele dyscyplin a nie jedną dyscyplinę.
6. Rozwiązanie problemu jest bardziej istotne niż podanie faktu.
7. Ukierunkowanie na rozważania związane z praktyką zawodową a nie protokolarne zapamiętanie.

Rola nauczyciela

1. Konstruowanie opisów przypadków
2. Organizowanie i prowadzenie wykładów
3. Prowadzenie seminariów
4. Opieka nad grupą podstawową /na teorii i praktyce/

5. Ocenianie /formy oceniania - w zależności od rodzaju zadania/

Problem w metodzie PBL

- łączy różne dziedziny wiedzy
- odnosi się do roli zawodowej
- pobudza do zdobywania wiedzy
- aktywizuje studenta

Metoda PBL

- korzysta z wiedzy i doświadczenia studenta
- umożliwia samodzielne formułowanie myśli i dostrzeganie własnych potrzeb związanych z uczeniem się
- przenosi na studenta odpowiedzialność za uczenie się

Praca w grupie

- przypomina rzeczywistość zawodową
- doskonali umiejętność współpracy
- przyczynia się do rozwoju osobowości
- stymuluje zdobywanie wiedzy

Materiał niniejszy zapoznaje z podstawowymi zasadami PBL i związanego z nim sposobu pracy. Dopiero jednak zastosowanie PBL w praktyce, nabycie doświadczeń i samodzielne odkrycie jego zalet umożliwi pełne zrozumienie istoty tej metody dydaktycznej. Wychodząc z założenia, że wiedza nie jest statyczna, znajduje się w ciągłym rozwoju i ulega przemianom - metoda kształcenia z wykorzystaniem PBL przygotowuje absolwentów do rozwijania i doskonalenia swoich kompetencji. Szczególnie jest to ważne w zawodach medycznych wymagających umiejętności współpracy i rozwiązywania problemów często w sytuacjach nagłych, trudnych do przewidzenia, gdzie szybkie podjęcie właściwych działań ratuje życie pacjenta.

„Daj mi rybę, a najem się na cały dzień.”

Naucz mnie łowić ryby, a w życiu głodu nie zaznam”.

(prysłowie chińskie)

Uznanie kompetencji, wręczenie beneficjentom certyfikatów

Beneficjenci wykazali się ogromną kreatywnością, zapalem oraz wzajemną stymulacją do uzyskania jak największej ilości informacji w czasie szkoleń. Cennym osiągnięciem jest nawiązanie kontaktów, które mogą być owocne dla obu stron, a także możliwość wzajemnego lepszego poznania się grupy nauczycieli uczestniczących w projekcie i ich integracja.

Wszyscy byli zadowoleni z organizacji wyjazdu zarówno przez stronę „wysyłającą” jak i „przyjmującą”. Beneficjenci cenią sobie możliwość doskonalenia własnego warsztatu pracy, języka obcego jak również możliwość wykorzystania wolnego czasu na poznanie kultury i historii kraju goszczącego.

Cele projektu zaplanowane we wniosku zgłoszeniowym zostały zrealizowane w czasie pobytu w Berlinie. Zdobyte kompetencje zostały uznane poprzez certyfikat, jaki każdy beneficjent otrzymał w czasie podsumowującego seminarium od Partnera Niemieckiego.

Wręczenie certyfikatów w siedzibie Aka Te institut Agriculture w Berlinie.

Opracowanie dokumentu przygotowała:
Helena Wasilewska

*Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej.
Projekt lub publikacja odzwierciedlają jedynie stanowisko ich autora i Komisja
Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w nich zawartość
merytoryczną.*

